

פרק 1

מקרה חמישי בבניין

ד"ר ארט הניח את המסכת על ריאותיו של אייב פיט בן החמש. חרחוריו של הקטן הפרו את הדממה שעמדה בחדר.

ד"ר ארט היסב את פניו לעבר ראלף פיט, אביו של אייב, ושאל שאלה שלא מן העניין: "איפה אתה גר, מיסטר?"

"באיסט סייד," ענה ראלף בזעף מה. מצד אחד, הפניה אליו בשם "מיסטר" היתה מכבדת ומחמיאה - בהתחשב במעמדו, אך מצד שני התשובה המתבקשת החזירה אותו למקומו, למעמדו ולמצבו העגום: יהודי חסר אמצעים הנאבק על פרנסת ביתו.

הרופא לא הסתפק בתשובתו של ראלף והמשיך לחקור: "היכן באיסט סייד?"

ראלף לא הצליח בשום אופן לרדת לסוף דעתו של הרופא. אף על פי כן הפטיר: "בנארפלק סטריט 30."

שפתיו של הרופא נמתחו בחוסר שביעות רצון. הוא מישש את הדופק של אייב.

"השתעל, ילד, פליז," פנה אל אייב.

אייב עשה כבקשתו בקלות. זה בדיוק מה שהוא עושה בשבוע האחרון מרבית היום והלילה. משתעל ומשתעל. בין שיעול למשנהו עולים החרחורים הנוראים הללו שנשמעו כאן, בחדר הקליניקה, היטב.

"תיאבון יש?"

“לא.” ראלף התנשם. רצה לשאול מה עוזר תיאבון, אם כל שמשיגה ידו זה לחם חרב ודגים מלוחים. אך בהבזק של שניה החליט להשאיר את המשפט הכאוב בתוך תוכו. אולי משום שמגורים באיסט סייד כבר אומרים הכל, ואפשר משום שרופאים אינם מחבבים פציינטים עניים.

ד“ר ארט מדד חום, שקל את הילד, והתיישב ליד המכתבה הכבדה.

“מקרה חמישי בבניין!” פלט באנחה.

“מקרה חמישי של מה, דוקטור?”

“מקרה חמישי של שחפת, בנארפלק סטריט 30, השיב ד“ר ארט. בנימת דבריו יכלו לזהות צליל של האשמה. “זה נורא!” הוסיף.

“ביחס למאה חמישים דיירים המתגוררים שם, אז אולי פחות נורא, ניסה ראלף פיט ‘להגן’ על המצב בלא מעט ציניות. החיים החדשים הפכו אותו לציני ונרגן. זו הייתה הדרך היחידה להילחם במצב הקיים. שיטה שבינתיים לא הוכיחה את עצמה ולא הוסיפה אף לא סנט אחד לכיסו.

“זה עוד יותר נורא! ענה ד“ר ארט - אם או בלי להבין את העוקץ שבאמרתו השנונה של ראלף. הוא שב ונפנה למכתבה ורשם תרופה.

“תשמע, מיסטר, אם החיים של הילד שלך יקרים לך - שלח אותו לליברטי. באזור ההרים יש אוויר צח. בליברטי יש סיכויים טובים שיוכל להתגבר על המחלה.

“ליברטי...” חזר ראלף על ההצעה בתסכול נואש. המעט שהתז מפיו היה: “טוב שהדוקטור לא שולח אותי אל אזור המלונות בהרי הקטסטקייל...”

איך בדיוק הוא אמור לבצע את ההמלצה הזו? הוא יפנה את מקומו ב“אולם הייצור” של הפרוות, שאינו אלא חדר המגורים שלהם, ויסע כמו ‘לורד’ בכסף שאין לו כמובן, לליברטי?... אין לו אף לא סנט אחד מיותר לאכסניה מתאימה... ושם, בליברטי, הוא יניח את ילדו החולה על האדמה, זו שלפי אגדות ישנות אפופות דמיון - גרגיריה זהב...?

“דוקטור,“ אמר ראלף פייט בכאב גדול, “גם באיסט סייד יש אוויר, אלא שהאוויר לא מחולק באופן שווה בין תושבי המדינה. התדע, אדוני, שלרוב בנייני הדירות הפונים אל נארפלק סטריט אין אף לא חלון אחד?”

“מצב זה ידוע לי,“ ענה ד“ר ארט במורת רוח. “אם בניין הדירות שלכם היה משמש רק למגורים - החרשתי. אבל אתה הרי יודע טוב ממני כמה בתי מלאכה מתגלגלים שם. “ד“ר ארט לא מנה, אך ראלף מנה בליבו: המתפרה של גרוס, הבייקרי (מאפיה) של שולץ, אייס קרים (גלידה) ו... ייצור הפרוות שהוא מארח בדירתו הצפופה.

“יותר מדי “געשעפטן” (עסקים) באזור שבקושי מתאים למגורים,“ פסק הרופא, “ובלי אוורור מספיק ותנאים סניטריים נאותים, נעשה בניין הדירות שלכם מקום מרבץ לחיידקי שחפת!

“ומה מעשיך?” שאל ד“ר ארט כדי להשלים לעצמו את תמונת המצב, אחר שביקרו אצלו בחודש האחרון ארבעה געשעפט-מן מדיירי הבניין.

“מעבד פרוות...“ התוודה ראלף.

“בתוך הבית?”

“כן. כלומר, אם אפשר לקרוא לזה בית...”

ד“ר ארט שלף מעטפה מן המכתבה ושלשל אל תוכה את המרשם לתרופה. אחר הוציא מכיס המקטורן מטבע של דולר ותחב אל המעטפה. “תרופה יקרה במקצת,“ הוסיף כמתנצל. “אם חייכם יקרים לכם,“ הוסיף בלוותו את הפציינט אל דלת המרפאה, “כדאי שתחשבו על מקום מגורים אחר.”

שנת תש“ס

בהתרגשות הראויה למאורע שמצפים לו זה עשור, פתחה גברת חוה רייזמן את ההזמנה. שהחיינו וקיימנו! מירה חברתה זוכה לחתן את ביתה. היא קוראת את ההקדשה:

חווה, חברתי היקרה,

**רציתי להזמין לחדונת בתי, ולהודות לך בכל לב על השותפות,
האכפתיות, הערבות והרצון הטוב לעזור, משך השנים הארוכות של
ציפייה ותהייה.**

אשמח מאוד מאוד בהשתתפותך.

חברתך מאז ולתמיד,

מירה

גל של שמחה הציף את ליבה. עשר שנים שהיא מתפללת ומעתיירה
עבור בתה של מירה. והנה...!!

צלצול טלפון. הייתה זו חברתה בלה. "מה דעתך, אולי במקום להיסחב
מירושלים בשלושה אוטובוסים, ניקח מונית לחדונה ביחד?".

"מצויין!" אמרה חווה בהקלה. "אני לא אוהבת לנסוע למקומות עלומים,
להחליף אוטובוסים במחלפים שוממים. זה כבר הרפתקני מדי בשבילי."

המשפט האחרון שאמרה לא נשא חן בעיניה. אולי הוא הושפע במידת
מה מהשיחה שלה עם מנהלת הסמינר. אחר שתיקה של שנה שוב
אותתה לה המנהלת, ברמזים שקופים למדי, כי גיל הפנסיה שלה
כבר חלף עבר.

"חיוניות וצעירות אינן נאמדות בגיל," השיבה חווה בשמה ובשם עוד
אלפי מורות בנות גילה. רצתה לשאול: כל-כך בקלות את מוותרת על
"המורה חוי"? המורה האהובה לאנגלית, המרכזת המצליחה למקצוע
זה? אבל - - -

"עד החדונה," קטעה בלה את חוט מחשבותיה, "בוודאי נמצא עוד
שתיים שתרצינה להצטרף."

היא צדקה.

ביום ובשעה היעודה עצרה מונית תחת ביתה של חווה רייזמן. ישבו בה
בלה חברתה, בעלת הרעיון, ועוד שתי חברות - יהודית וטובה. מפגש
נחמד כשלעצמו, שמחה חווה. היא התמקמה במונית, וזו הפליגה לדרכה.

“מתי החופה?”

“בשש וחצי. יש עוד שעה ורבע. נוכל, בעזרת ה', להגיע ברווח.”

“הפקקים...” נאנחה בלה לנוכח טור מכוניות ארוך ומתפל שתזוזתו הייתה מינימלית. המונית התקדמה בקצב של הליכה איטית. אחר חמש עשרה דקות החלה התנועה לזרום בקצב רגיל. המונית גלשה סוף סוף אל כביש ירושלים - תל אביב, אלא שאז קראה חוה כאחוזת תזזית: “אוי, שכחתי משהו חשוב! אני חייבת לחזור הביתה לרגע!” “לרגע...?” הרהרו החברות, “הן זהו עיכוב של חצי שעה במקרה הטוב... והחופה - - - ?”